

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TÁBOR

VÝROČNÍ ZPRÁVA

za rok 2015

Městská knihovna Tábor
příspěvková organizace
Jiráskova 1775, 390 01 Tábor
IČ 70886334

Statutární zástupce: Mgr. Eva Měřínská
Zřizovatel: město Tábor

Obsah

Úvod	3
Doplňování a zpracování knihovního fondu	6
Služby knihovny	6
Čtenáři	7
Akce.....	8
Spolupráce.....	9
Regionální funkce	10
Organizační a správní opatření	11
Hospodaření	11
Výhled.....	12
Příloha 1.....	13
Příloha 2.....	14

Úvod

V roce 2015 připravila knihovna několik novinek – půjčování filmů na DVD, umístila ve městě dvě tzv. knihobudky, ve spolupráci s Divadlem Oskara Nedbala přivedla do Tábora projekt herce Lukáše Hejlíka LiStOVaNí. V létě knihovna zažila poměrně velký mediální ohlas ve vztahu knihovny u bazénu. Úspěšně zopakovala další ročník Noci literatury a připravila seminář pro učitele a knihovníky v rámci knižního festivalu Tabook. Pravděpodobně i díky nastavení Knihovního řádu z roku 2014 se zvedla návštěvnost knihovny. Rok 2015 v knihovně se vydařil.

Půjčování filmů na DVD

V únoru 2015 jsme k ne zcela tradiční službě „půjčování e-knih“ připojili půjčování filmů z distribuce firmy MagicBox. Nabídka filmových titulů se stále rozrůstá, v roce 2015 se jednalo o 436 filmů domácí i zahraniční produkce a filmových výpůjček bylo realizováno 1556. Jedná se samozřejmě, v souladu s knihovním zákonem, o bezplatnou službu pro uživatele knihovny. Knihovna půjčuje filmy (i e-knihy) legálně, zodpovědně platí licenční poplatky autorským svazům a dle individuálních smluv např. s distributory za to, že díla poskytuje svým čtenářům.

Táborské knihobudky

Od roku 2015 máme v Táboře dvě „knihobudky“ nebo „miniknihovny“, které fungují na principu: Půjč si knihu & vrať knihu nebo dones jinou. Na náměstí TGM je mini.knihovna.tgm od 6. 3. 2015. Je speciální tým, že ji navrhli a do prostoru zakomponovali architekti z Ateliéru Fabík, který je zodpovědný za rekonstrukci náměstí TGM. Knihovnička je tak originální a moderní. Druhá knihobudka patří do projektu „Kniha do vlaku“, nachází se v hale nádraží ČD a má být tak k dispozici především cestujícím vlakem. O knihovničky pečuje tábořská knihovna společně se čtenáři, kteří tyto volné knihy využívají.

foto Lukáš Bláha

Knihovna u bazénu

V roce 2015 vyrazila Městská knihovna Tábor podruhé na koupaliště u venkovního bazénu v Kvapilově ulici. Tento ročník byl úspěšný mediálním ohlasem, který se dostal i do publikace Věry Ondřichové Příklady dobré praxe PR v českých knihovnách vydané Městskou knihovnou v Praze.

Táborsko **5²** PLUS

Knihy půjčují u bazénu

Táborská knihovna rozbaluje v létě stánek v areálu venkovního bazénu v Kvapilově ulici. Lidé si mohou **půjčit čtení k vodě**.

MONIKA FILIPOVÁ

TÁBOR | Lehnou si k bazénu, odpočívají a užívají si slunce. Relax na plovárně k horkým letním dnům neodmyslitelně patří. O víkendu a dvakrát během pracovního týdne se k němu o prázdninách při pěkném počasí přemísťují i dvě pracovnice táborské městské knihovny. Místo opalování ale pracují.

Ve svém stánku nabízejí návštěvníkům venkovního bazénu v Kvapilově ulici k zapůjčení knihy, časopisy, denní tisk i stolní hry. A protože u bazénu funguje internet, mohou se rovnou registrovat do knihovny i noví čtenáři nebo si zamluvit knihy, které jim pak pracovnice dovezou příště. Navíc mají knihovnice připravený také zábavný program pro děti.

„Na plovárnu chodíme druhým rokem. Snažíme se tak vyjít za lidmi a ukázat, že jsou v knihovně zajímavé věci pro každého. Navíc je to další možnost vyžití u vody,“ říká ředitelka knihovny Eva Měřinská.

Stánek vzbuzuje pozornost, zájem o knihy mají především lidé, kteří nejsou registrovanými čtenáři knihovny. „To je ale možné jen po dobu, kdy jsou na plovárně. V případě, že jsou u nás registrovaní, si naopak mohou titul odnést i domů,“ podotýká Eva Měřinská.

Doba, kdy mohou lidé knihovnice u bazénu potkat, není předem dána. „Roz-

Knihovna v létě rozbaluje svůj stánek na terase před bazénem v Táboře. Lidé si mohou půjčovat i hry.

FOTO | ARCHIV KNIHOVNY

hodujeme se operativně podle počasí. Pokud by ale lidé chtěli vědět, jestli na místě pracovnice budou v konkrétní čas, stačí si dopoledne zavolat na bazén, nebo k nám do knihovny,“ vysvětluje ředitelka knihovny.

A jak vlastně vznikl nápad na letní knihovnu? „Zažila jsem to na knihovnických konferencích, kdy například knihovnice z Moravy mluvily také o tom, že mají mobilní knihovny. Chtěli jsme si zařídit něco podobného. Chodíme i na akce města, jako je Den republiky nebo Den pohádek,“ popisuje Měřinská. Aktivita navíc ale neznamenají, že by se knihovna prala s nedostatkem čtenářů. Naopak, ředitelka říká, že lidé čtou klasické knihy pořád.

Její slova potvrzují i čísla, knihovna eviduje osm a půl tisíce klientů. Mění se spíš oblíbenost žánrů. Hlavně mezi mládeží dnes vládne žebříčku čtenosti komiksy, do kterých se přepisují i klasická díla, třeba Deník Anny Frankové nebo Kafkův Zámek. V kurzu jsou i ságy o upírech, sci-fi a fantasy.

Podpora dětského čtenářství

V knihovně se aktivně věnujeme dětem. Školy se zapojují do projektu Knížka pro prvňáčka a Škola naruby. V tomto projektu navazují děti čtenářský vztah s rodiči, kteří mají dětem hlasitě předčítat a společně si o knihách povídat, děti následně rodiče známkují. Prvotní motivace „ohodnotit mámu a tátu“ se časem mění v pozitivní návyk čtení knih. Dále se knihovna zapojuje do Noci s Andersenem, spolupracuje se studenty Zemědělské školy při pořádání různých soutěží apod. V roce 2015 bylo do knihovny zapsáno 1079 dětí do 15 let a zhruba 1000 dětí se účastnilo kulturních či vzdělávacích akcí.

LiStOVání

V roce 2015 našla knihovna partnera pro projekt LiStOVání v Táboře v Divadle Oskara Nedbala. Herci v čele s Lukášem Hejlíkem se do našeho města vracejí pravidelně téměř každý měsíc a vždy netradičním způsobem, který je nejpodobnější scénickému čtení, představí aktuální titul z české knižní scény. Nenásilným způsobem tak přivádějí své diváky ke čtení.

Foto Lukáš Bláha

Průzkum uživatelské spokojenosti a měření efektivity vynaložených prostředků (ROI)

Na konci roku 2015 podstoupila knihovna dva testy své úspěšnosti. Jednalo se o výzkum čtenářské spokojenosti a výpočet „efektivity knihovny“ v projektu tzv. ROI. Průzkumu se zúčastnilo 3 532 čtenářů nad 15 let. Podle respondentů se zvýšila spokojenost v kvalitě fondu (v roce 2012 byla spokojenost 76% a v roce 2015 už 83%), nejznámější a nejvyužívanější novou službou je bibliobox a po něm následují objednávky, vysoký počet čtenářů by uvítal výtah a uzpůsobení pohybu po knihovně kočárkům. Uživatelé reflektovali přijetí nového knihovního řádu v roce 2014 a to většinou pozitivně, u současných pravidel oceňují čtenáři především rezervace knih zdarma a rychlejší uspokojení rezervované knihy.

„O tom, že knihovna je nepostradatelná instituce, nepochybuje žádný čtenář. O tom, že by knihovnu mohl postrádat, protože je to položka v rozpočtu, který potřebuje seškrtnat, zauvažuje čas od času každý zřizovatel. Jak se daňovým poplatníkům vyplácí investice do instituce a veřejných služeb, které z podstaty negenerují žádný ekonomický zisk?“ Těmito otázkami je na stránkách MKP uvedena problematika tzv. ROI - Měření efektivity vynaložených prostředků ve veřejné knihovně.

Naše knihovna se účastnila jak pilotní části projektu, který vytvořil metodiku pro české prostředí, tak podstoupila výpočet hodnoty ekonomické efektivity knihovny dle standardizovaných postupů. Na konci procesu došla k číslu 8,9, které značí, že za každou korunu veřejných prostředků vložených do rozpočtu knihovny, poskytne knihovna veřejnosti službu v hodnotě 8,9 Kč.

Doplňování a zpracování knihovního fondu

V roce 2015 přešla knihovna v rámci zpracování knihovního fondu do automatizovaného systému na nově podporovaný formát MARC21 a katalogizační pravidla RDA. Jednalo se o proces, který zahrnoval několik kroků včetně školení klíčových zaměstnanců, update potřebného softwaru apod. Knihovna se se změnou vyžadovanou Národní knihovnou ČR vyrovnala velmi dobře.

Opět jsme využili nabídku grantu Ministerstva kultury ČR „Česká knihovna“ a pořídili aktuální tituly českých autorů. Dále knihovna pokračovala s účastí v obdobném projektu, který je zaměřen na nákup cizojazyčné literatury.

Kromě standardních cest (knižní distributoři, internetové obchody) doplňujeme fond i prostřednictvím antikvariátů, kde systematicky dohledáváme především tituly z doporučené četby.

Přispíváme a zároveň využíváme databáze Jmenné autority NK ČR a Souborný katalog ČR.

V roce 2015 proběhlo několik dílčích revizí částí knihovního fondu s uspokojivými výsledky.

Knižní fond nabízíme prostřednictvím online katalogu, doporučených knih v knihovně, tematickými výstavkami a seznamy, které zveřejňujeme na Facebooku. Dále nabízíme knižní tituly podle programu filmů Kina Svět Tábor.

Služby knihovny

Novinky roku 2015

- Půjčujeme filmy na DVD.
- Umístili jsme dvě knihobudky ve městě, na nám. TGM a v nádražní hale Českých drah.
- Ve spolupráci s Odborem životního prostředí MěÚ Tábor půjčujeme pétanque.
- Před knihovnou byly instalovány stojany na kola.
- Ve spolupráci s Divadlem Oskara Nedbala pravidelně uvádíme vystoupení projektu LiStOVaNí.
- Knihovní poplatky je možné zaplatit platební kartou.
- Nastavili jsme možnost užívání jednoho čtenářského konta více osobami, vznikla tak tzv. skupinová průkazka.
- Umožňujeme vzdálenou registraci uživatelů.

Čtenáři

V roce 2015 bylo v knihovně zaregistrováno 7.027 čtenářů, z toho 1.079 dětí do 15 let. Bylo realizováno 360.700 výpůjček při 154.812 evidovaných návštěv v knihovně. V roce 2014 se jednalo o tato čísla: počet čtenářů 7.683, z toho dětí 1.162, výpůjček 372007. Návštěv 141.565.

Počet čtenářů v posledních letech mírně klesá, zvyšuje se ale návštěvnost knihovny. Ohledně počtu čtenářů věříme, že současný stav bude v následujících letech udržen, stále se jedná cca o 20% obyvatel města, kteří knihovnu pravidelně navštěvují a využívají.

Foto archiv knihovny

Akce

Hlavní akce roku 2015

Den pro dětskou knihu (27. 11.) je celostátní akce, pořádaná již devátým rokem. Městská knihovna Tábor se každoročně připojuje svými programy. V pátek 27. listopadu 2015 připravila na dopoledne adventní vyrábění s Marií Liškovou, kde si nejen děti z nedaleké mateřské školky mohly vyrobit vánoční ozdoby. Odpoledne pokračovalo adventní vyrábění z korálků za pomoci Jaroslavy Radostové, kterého se kromě dětských návštěvníků zúčastnila školní družina blízké základní školy. Další doprovodný program pro děti zajistil divadelní soubor Tralalou Rodinného centra Radost s názvem Už si zase hrajeme. Jako každoročně se mohli noví dětské návštěvníci registrovat v knihovně zdarma.

Noc literatury (17. 6.).

Zajímavý text, neobvyklé místo a originální prezentace, taková je Noc literatury. Třetí ročník této literární akce jsme opět zasadili do exteriérů nového města v okolí knihovny. Cílem tohoto projektu je netradičním způsobem přiblížit veřejnosti současnou evropskou literaturu prostřednictvím paralelního veřejného čtení. Akce probíhala ve večerních až nočních hodinách a umožnila návštěvníkům absolvovat všechna čtení.

- Eva Zenklová - Michela Murgia: Accabadora (IT) - Komerční banka, Tyršova 521
- Kristina Vrkočová - Lidia Ostalowska: Akvarely pro Mengeleho (PL) - Botanická zahrada
- Karel Deniš - Colm Tóibín: Mariina závěť (IE) - Kávová zastávka, Farského 1490
- Jiří Fišer & Marek Slabý - Jakob Melander: Krvavý vítr (DK) - náměstí T.G.M.
- Pavla Kohelová - Javier Mariás: Zamilovanosti (ES) - Dobrá čajovna, Tomkova 1240
- Jan Němec - Janis Joneves: Jelgava 94 (LV) - Trafačka, Dobrovského
- Lucia Kopřivová - Veronika Šikulová: Miesta v sieti (SK) - Jóga studio, Dobrovského 729
- Tomáš Dimter - Charles Lewinsky: Gerron (CHE) - hvězdárna, Jiráskova 1775

Tabook, seminář pro knihovníky a učitele (2. 10.).

Z myšlenek Tabooku 2015 si knihovna vybrala téma „Jiné knihovny“, které se odrazilo v semináři určeném především knihovnické profesi a učitelům, ale otevřený byl i veřejnosti. Se svými jinými knihovnami seznámili účastníky akce Cesta domů, projekt Art archiv, Knihovna Václava Havla a se zahraničními zkušenostmi vystoupil Thierry Magnier (FR). Na seminář navázala sobotní snídáně v knihovně. Kromě semináře knihovna nabídla v rámci Tabooku prostor pro několik autorských čtení a pro výstavu Marka Tomana Veliká novina o hrozném mordu Šimona Abeles.

Živá literatura v knihovně. V roce 2015 pokračovala spolupráce se sdružením Baobab, společně jsme pozvali do Tábora několik osobností z prostředí literatury. Hostili jsme: Jana Němce, držitele ceny Magnesia litera za rok 2014, básníka Josefa Straku, Pavla Brycze, Vráťu Maňáka s knihou nejen pro děti „Muž z hodin“, Martina Reinera, držitele ceny Magnesia Litera 2015 a Ruth Sidonovou. Kromě setkávání se samotnými tvůrci literárních děl, uskutečňuje knihovna pravidelné čtenářské kluby, otevřené komukoliv. Na nich knihovníci a účastníci akce seznamují ostatní se svými aktuálními čtenářskými zážitky, novinkami a jinými knihami.

Hudebně-poslechové programy. Knihovna ráda udržuje dlouholetou tradici pořadů hudebního publicisty Jiřího Černého. V roce 2015 představil na jaře Petra Skoumala a na podzim v pořadu „Ro(c)kování“ hudební novinky roku. Pravidelně také zveme Karla Deníše, ten připravil pořady k několika výročí roku 2015: Petr Muk 50 Písně naděje - stíny katedrál; Petr Novák 70 - Klaunova zpověď; Vinnou - Poslední výstřel.

Akce pro děti. Kromě zmiňovaného Dne pro dětskou knihu, Noc s Andersenem a Knížky pro prvňáčka nabízí Dětské oddělení pravidelná „zábavně-literární odpoledne“ nebo malá divadelní představení od pozvaných hostů.

Výstavy. Každý měsíc představuje knihovna minimálně dvě výstavy, prezentace v Oddělení pro dospělé čtenáře a na hlavním schodišti, kterému říkáme „Galerie na schodišti“. Tyto hlavní výstavy jsou často doplňovány drobnějšími ve vestibulu knihovny nebo v Oddělení pro dětské čtenáře. V roce 2015 se v knihovně představilo několik základních škol prostřednictvím výtvarných prací svých žáků, vystavovali i žáci výtvarných oborů Základní umělecké školy, několik tábořských neziskových organizací. Povedlo se nám získat výstavu černého humoru na podporu sdružení TapTap, výstavu s tematikou výročí MJ Husa a další.

Spolupráce

- MěÚ Tábor: zasílání monitoringu tisku
- MěÚ Tábor – Odbor kultury a cestovního ruchu: spolupráce na kulturním kalendáři, účast na akcích Den pohádek, Den republiky, zasílání informací o kulturním dění v Táboře čtenářům knihovny
- pravidelná spolupráce s klienty Centra zdravotně postižených Klíček a s dětmi MŠ a ZŠ ČSA (Tábor)
- Galerie Baobab – pořádání autorských čtení
- Fest 2004 a Slunowrat – Dny slovenské kultury
- Mateřské, základní a střední školy z Tábora
- G-Centrum – čtení seniorům
- Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky - praxe studentů oboru informační služby
- Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Tábor a Botanická zahrada – spolupráce na pořadech pro děti
- Městská knihovna Tábor je členem Svazu knihovníků a informačních pracovníků a projektu Centrální portál knihoven.

Regionální funkce

Městská knihovna Tábor je pověřena Jihočeskou vědeckou knihovnou k výkonu tzv. regionálních funkcí. Tzn., že především metodicky spravuje knihovny sídlící na území bývalého okresu Tábor. Tuto činnost vykonává Regionální oddělení.

V roce 2015 bylo na Tábořsku registrováno

- 69 místních knihoven
- a 12 jejich poboček
- 14 profesionálních knihoven
- a 6 jejich poboček
- 1 pověřená knihovna (Městská knihovna Tábor)
- a 6 jejích poboček
- celkem 108 knihoven

Bylo provedeno

- 243 konzultací
- 230 metodických návštěv
- 21 revizí (zrevidovaných 36.684 svazků) v knihovnách na Tábořsku
- 16 vzdělávacích akcí pro 107 účastníků
- 192 výměnných souborů (29.000 svazků)

Další aktivity

- zpracování statistik, hodnocení a porovnání knihoven
- příprava a rozvoz výměnných souborů
- rozdělení a distribuce knižních darů JVK České Budějovice, distribuce knih z projektu Česká knihovna
- pravidelné zveřejňování informací na webu knihovny
- porady a vzdělávání knihovníků
- podzimní setkání knihovníků s exkurzí

Organizační a správní opatření

Kontroly

- Kontrola hospodaření s veřejnými prostředky - Město Tábor – bez závad

Studentské praxe

- dlouhodobá praxe studentů SOŠ obchodu, služeb a řemesel – obor informační služeb
- několik dalších praxí studentů Jihočeské univerzity

Hospodaření

- viz Hospodářský rozbor

Výhled

- Knihovna umístí ve svých prostorech nápojový automat.
- Knihovna zřídí validační místa MojelD v rámci projektu Centrální portál knihoven.
- Knihovna ve své komunikaci změní označení „oddělní knihovny“ na prosté „knihovna“, tzn. „knihovna pro dospělé“ a „knihovna pro děti“
- Knihovna provede revitalizaci a rekonstrukci interiérů v budově v Jiráskově ulici.
- Knihovna optimalizuje síť poboček – zůstává z roku 2014.
- Knihovna nechá zhotovit studii proveditelnosti na zřízení výtahu v budově v Jiráskově ul. – v roce 2015 splněno částečně, existuje vizualizace.
- Knihovna uspořádá Noc literatury, bude se zapojovat do celostátních i jiných akcí na podporu čtenářství.

Tábor dne 23. února 2016

Zpracovala: Mgr. Eva Měřínská,

ředitelka MěK Tábor

Fotografie použity se svolením autorů.

Stav knihovního fondu Městské knihovny Tábor ke dni 31. 12. 2015

Do fondu MěK bylo doplněno celkem 10.909 sv.

z toho:

pro výměnný fond 1.664 sv.

pro vlastní fond MěK Tábor 9.245 sv.

z toho:

knihy 9.754 sv.

zvukové dokumenty 996 sv.

hudebniny 18 sv.

ostatní (stolní hry, filmy) 141 sv.

Z fondu MěK bylo vyřazeno celkem 10.237 sv.

z toho :

výměnný fond 2.097 sv.

vlastní fond MěK 8.140 sv.

knihy 10.007 sv.

zvukové dokumenty 36 sv.

ostatní 193 sv.

Knihovní jednotky celkem: 174.252 sv.

z toho:

výměnný fond 37.405 sv.

vlastní fond MěK 136.847 sv.

knihy 159.401 sv.

z toho:

beletrie dospělí 71.909 sv.

naučná dospělí 58.051 sv.

beletrie mládež 22.210 sv.

naučná mládež 7.994 sv.

Uživatelé a návštěvníci knihovny v roce 2015

ČTENÁŘI (registrovaní uživatelé).....	7.027
z toho do 15	1.079
 NÁVŠTĚVNÍCI.....	376.926
návštěvníci knihovny	154.812
akce kulturní	2.230
akce vzdělávací	1.510
internet.....	8.103
 On-line katalog mimo knihovnu	87.008
On-line katalog z knihovny.....	40.878
Výpůjční protokol mimo knihovnu	33.520
Výpůjční protokol z knihovny.....	6.198
Vstup do databází	305
Návštěvy webu	103.292
 Výpůjčky dospělí - naučná.....	110.468
Výpůjčky dospělí - beletrie	172.904
Výpůjčky mládež/děti - naučná	6.516
Výpůjčky mládež/děti - beletrie	30.644
Periodika	25.686
CD.....	8.557
Hudebniny	453
Mapy	719
Filmy	1.556
Společenské hry	3.142
Elektronické čtečky	29
VÝPŮJČKY CELKEM	360.700
Výpůjčky e-knih.....	863